

T. B. M. M.	
Bütçe Müdürlüğü	
T.	3.6.2000
N.	251

T. B. M. M.	
KANUNLAR VE KARARLAR YÖLÜĞÜ	
TARİH	27 MART 2000
NUMARA	4875

Kan. Kar. Md.
27.03.2000

T. B. M. M.	
GENEL EVRAK ve ARSİV MD LÜĞÜ	
27 -03- 2000	
No:	11501

T. B. M. M.	
Bütçe Müdürlüğü	
T.	1.10.2007
N.	197

T. B. M. M.	
Bütçe Müdürlüğü	
T.	05.12.2002
N.	273

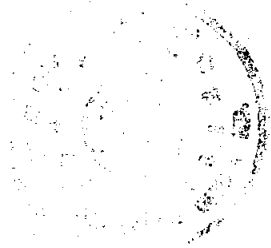
GENEL GEREKÇE

Türkiye’de, sosyal hizmetlerden sorumlu temel kamu kurumu, 2828 sayılı Kanun ile kurulan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK)’dur. Kurum, 1989 yılından bu yana, Başbakanlık bağılı kuruluşu olarak görev yapmaktadır.

Sosyal hizmet ve sosyal yardım alanında etkili çalışmalar yapan bir başka kurumsal düzenleme, yine Başbakanlık bünyesindeki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonudur. Bu Fonda toplanan kamusal kaynaklar, 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu gereği, her ilde ve ilçede kurulu sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları eliyle, ekonomik yönden yoksunluklarla karşılaşmış kişilere nakdi ve/veya ayni olarak sunulmaktadır. Halen, her iki sosyal hizmet/sosyal yardım sistemi, aynı Devlet Bakanlığının sorumluluğu altında bulunmaktadır.

Bu iki ayrı kuruluş, 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde meydana gelen doğal afetlerde önemli ve etkili çalışmalar yapmıştır. Kuşkusuz ki, bu uygulamaları geliştirmek ve karşılaşılan kimi kanuni veya yönetsel zorlukları gidermek gerekmektedir.

Hazırlanan Kanun Hükmünde Kararname ile, 17 Ağustos 1999 tarihinde Marmara Bölgesinde ve 12 Kasım 1999 tarihinde Bolu-Düzce’de yaşanan deprem felaketlerinin ardından ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Bu madde ile 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunundaki Kreş ve Gündüz Bakımevleri tanımında yer alan "ücretli" ifadesi kaldırılmaktadır. Kurum'a bağlı diğer sosyal hizmet kuruluşlarının tanımlarında bu ifade yer almamakta ve uygulamada ihtiyaç sahiplerinin sosyal ve ekonomik durumlarına göre, ücretli veya ücretsiz hizmet sunulabilmektedir. Kreş tanımındaki bu düzenleme, afet bölgelerindeki çocukların yaşadıkları deprem sonrası psikolojik sorunlarını gidermek ve ailelerin yaşam mücadelelerini kolaylaştırmak bakımından son derece yararlı bir işleve sahip olduğu kanıtlanan kreş hizmetlerinin ücretsiz sunulabilmesini sağlayacaktır.

Bu madde ile aynı zamanda 2828 sayılı Kanundaki sosyal hizmet kuruluşları tanımlarına ek bir tanım getirilmektedir. Uygulamada mevcut sosyal hizmet kuruluşları tek işleve sahip olarak görev yapmaktadır. Örneğin, huzurevleri yaşlılara, yetiştirme yurtları korunma kararlı gençlere yönelik hizmetler vermektedir. Bu durum, olağan dönemler ve olağan çalışma ortamlarında mevcut talepleri ve ihtiyaçları karşılamaya yetmektedir. Ancak, afet dönemlerinde karşılaşılan yoğun ve iç içe girmiş sorunları, tek işlevli sosyal hizmet kuruluşlarıyla karşılamak mümkün olamamaktadır. Afetlerde anneyi, çocuğu, yaşlıyı birbirlerinden ayırarak ayrı kuruluşlarda hizmet vermek, afetlerde psikolojisine ve sosyal hizmetin temel değerlerine uygun düşmemektedir. Ayrıca, afet bölgesi dışındaki sosyal hizmet kuruluşlarına nakledilen afetzedelerin; bu kuruluşlarda, örneğin huzurevlerinde veya diğer uygun yatılı sosyal hizmet kuruluşlarında konuk edilebilmeleri için de mevzuatta bu yönde bir değişiklik yapılması zorunlu görülmektedir.

Madde 2- Bu madde ile 2828 sayılı Kanunda yer alan genel esaslara bir ek yapılmak suretiyle, SHÇEK Genel Müdürlüğü tarafından afet çalışmalarının etkili bir şekilde yürütülmesi amacıyla gerekli tertip ve tedbirlerin alınması esası getirilmiştir.

Madde 3- Bu madde ile, Kurum'un afetlerle ilgili işlevine açıklık getirilmiştir. Böylece, Kanunun amacında, "sosyal hizmetler" tanımında ve her sorun alanı açısından ayrı ayrı ele alınmış görev tanımlarında yer alan afet ve afetzedeye yönelik sosyal hizmet sunumu, bir bütün olarak düzenlenmiş ve vurgulanmıştır.

Madde 4- Bu madde ile Genel Müdürlük Sosyal Hizmetler Eğitim ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne, doğal afetlerle ilgili olarak personel ve toplum eğitimi çalışmalarını yapması konusunda yetki, görev ve sorumluluk verilmiştir.

Madde 5- Bu madde ile Kurumun taşra teşkilatında yer alan "sosyal hizmetler şubeleri", genel düzenlemelere paralel şekilde, "ilçe sosyal hizmetler müdürlükleri" şeklinde isimlendirilmiş ve standardizasyona gidilmesi sağlanmıştır.

Madde 6- Bu madde ile, Kurum merkez teşkilatı bünyesinde özel bir statü ile yer alan Sosyal Hizmetler Eğitim ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne doğal afetlerle ilgili personel ve toplum eğitimi görevlerinin de verilmiş olmasıyla bağlantılı olarak uygulamada karşılaşılan hiyerarşi sorunlarını çözebilmek bakımından isim değişikliğine gidilmiştir. Böylece, merkez teşkilatı içinde özel bir konuma sahip bir üst organ olan bu birimin, taşradaki uygulayıcı kuruluşlardan ayrılması ve eğitime verilen önemin vurgulanması mümkün olmuştur.

**SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU KANUNUNDA
VE 190 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME EKİ
CETVELLERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME**

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununda ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki cetvellerde değişiklik yapılması; 4484 sayılı Kanunla değişik 27/8/1999 tarihli ve 4452 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu'nca 21/ 1 /2000 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Madde 1 - 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun 3 üncü maddesinin (e) bendinin (3) numaralı alt bendinde yer alan "ve sunduğu hizmetler karşılığında ücret alan" ibaresi çıkarılmış ve aynı bende aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

"10. "Çok Amaçlı Sosyal Hizmet Kuruluşları"; aynı yerleşkede ve/veya binada, birden çok sosyal hizmet kuruluşunun tek yönetim ve denetim altında kurulmasına ve çalışmasına imkan tanıyan sosyal hizmet kuruluşlarını."

Madde 2 - 2828 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

"m) Doğal afetlerde ulusal ve uluslararası sosyal hizmet kurum ve kuruluşlarıyla birlikte hareket edilmesi ve acil kurtarma ve yardım çalışmalarının etkili şekilde yürütülmesi amacıyla gerekli her türlü tertip ve tedbir alınır."

Madde 3 - 2828 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

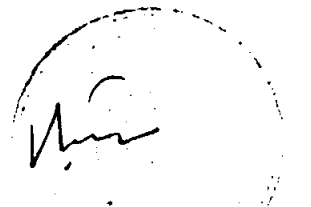
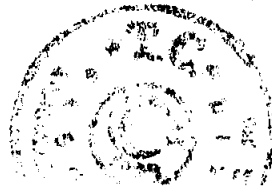
"l) Doğal afetler nedeniyle ortaya çıkabilecek sorunların çözümüne yönelik sosyal hizmetleri önceden planlamak, afetzedelerin ivedi gereksinimlerini karşılamaya ve afet sonrası sorunlarını çözümlenmeye yönelik geçici veya sürekli hizmetleri yerine getirmek, afetle bağlantılı göçler ve göçmenlerle ilgili her türlü sosyal hizmeti gerçekleştirmek."

Madde 4 - 2828 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

"ı) Doğal afetlere yönelik personel ve toplum eğitimi çalışmalarını yürütmek."

Madde 5 - 2828 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (c) bendi ile 14 üncü maddesinin son fıkrasında geçen "sosyal hizmetler şubeleri" ibareleri "ilçe sosyal hizmetler müdürlükleri" olarak değiştirilmiştir.

Madde 6- Bu Kanunda geçen "Sosyal Hizmetler Eğitim ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü" ibaresi "Sosyal Hizmetler Eğitim Merkezi Başkanlığı" olarak "Sosyal Hizmetler Eğitim ve Araştırma Merkezi Müdürü" ibaresi "Sosyal Hizmetler Eğitim Merkezi Başkanı" olarak değiştirilmiştir.

Madde 7 - 2828 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

“Ek Madde 5- Doğal afet bölgelerinde afetzedelere yönelik sosyal hizmet müdahaleleri için gerekli öncü, geçici ve sürekli ekipler, Kurum Genel Müdürünün onayıyla kurulur. Bu ekipler ile diğer Kurum personelinin düzenli bir eğitim programından geçirilmesi için gerekli bütün önlemler alınır. Afet bölgesinde görevlendirilen personelin, hizmetin gerektirdiği ihtiyaçları karşılanır.

Ek Madde 6- Doğal afet bölgelerindeki ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının mütevelli heyetlerine, ilçe sosyal hizmetler müdürü, mütevelli heyeti üyesi olarak katılır. Bu vakıflarda, afet çalışmaları süresince, sosyal hizmet uzmanları istihdam edilebilir.”

Madde 8 – 2828 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 8- Ekli (1) sayılı listede yer alan kadro iptal edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı (1) sayılı cetvelin Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğüne ait bölümünden çıkarılmış ve ekli (2) ve (3) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek adı geçen Genel Müdürlüğe ait bölüme eklenmiştir.”

(1) SAYILI LİSTE
İPTAL EDİLEN KADROLAR

KURUMU : SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : MERKEZ

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Tutulan Kadro Adedi	Toplam
GİH	Eğitim Merkezi Müdürü	1	1	-	1
TOPLAM			1	-	1

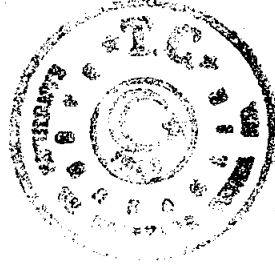

(2) SAYILI LİSTE
İHDAS EDİLEN KADROLAR

KURUMU : SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : MERKEZ

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Tutulan Kadro Adedi	Toplam
GİH	Sosyal Hizmetler Eğitim Merkezi Başkanı	1	1	-	1
TOPLAM			1	-	1

(3) SAYILI LİSTE
İHDAS EDİLEN KADROLAR

KURUMU : SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : TAŞRA

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Tutulan Kadro Adedi	Toplam
GH	İlçe Sosyal Hizmetler Müdürü	1	35	-	35
SHS	Sosyal Çalışmacı	8	70	-	70
	TOPLAM		105		105

KHK/594

Madde 9- Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 10- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

SÜLEYMAN DEMİREL
CUMHURBAŞKANI

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

D. BAHÇELİ Devlet Bak.ve Başb. Yrd.	H. H. ÖZKAN Devlet Bak.ve Başb. Yrd.	M. C. ERSÜMER En. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.	R. ONAL Devlet Bakanı
Prof. Dr. T. TOSKAY Devlet Bakanı	M. KEÇECİLER Devlet Bakanı	Prof. Dr. Ş. S. GÜREL Devlet Bakanı	S. SOMUNCUOĞLU Devlet Bakanı
<i>E. S. Gaydalı</i> E. S. GAYDALI Devlet Bakanı	M. YILMAZ Devlet Bakanı	Prof. Dr. R. MIRZAĞLU Devlet Bakanı	R. K. YÜCELEN Devlet Bakanı
<i>H. H. Özkan</i> H. H. ÖZKAN Devlet Bakanı	Prof. Dr. Ş. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	E. S. GAYDALI Devlet Bakanı	F. ÜNLÜ Devlet Bakanı
Prof. Dr. A. ÇAY Devlet Bakanı	M. A. İRTEMÇELİK Devlet Bakanı	Prof. Dr. H. S. TÜRK Adalet Bakanı	S. ÇAKMAKOĞLU Milli Savunma Bakanı
S. TANTAN İçişleri Bakanı	İ. CEM Dışişleri Bakanı	S. ORAL Maliye Bakanı	M. BOSTANCIOĞLU Milli Eğitim Bakanı
K. AYDIN Bayındırlık ve İskan Bakanı	Doç. Dr. O. DURMUŞ Sağlık Bakanı	Prof. Dr. E. ÖKSÜZ Ulaştırma Bakanı	Prof. Dr. H. Y. GÖKALP Tarım ve Köylüleri Bakanı
<i>M. C. Ersümer</i> M. C. ERSÜMER Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı	A. K. TANRIKULU Sanayi ve Ticaret Bakanı	M. İ. TALAY Kültür Bakanı	E. MUMCU Turizm Bakanı
Prof. Dr. N. ÇAĞAN Orman Bakanı	F. AYTEKİN Çevre Bakanı		

Dosya No.

101-1/414